

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.IV.20.740/2011/3.szám

FŐVÁROSI BÍRÓSÁG	
ÉVESZÁM	2011 -07- 29
PERDÁNY	M
ELŐTÉTEL	KÖZTÖK:
REGISZTRÁCIÓS/AM	21952/10
CHIB/ILK	

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Németh L. Zsolt ügyvéd (1061 Budapest, Andrásy út 128.) által képviselt Transparency International Magyarország (1076 Budapest, Garay u. 29-31.) felperesnek a dr. Kardos László ügyvéd (1052 Budapest, Sütő u. 2. félemelet 11/b.) által képviselt Alkotmányvédelmi Hivatal (1055 Budapest, Falk Miksa u. 9-11.) alperes ellen közérdekű adat kiadása iránt a Fővárosi Bíróság előtt 26.P.21.952/2010. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.21.749/2010/3. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 12. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2010. február 10-én kelt írásbeli kérelmében közérdekű adat kiadására kérte kötelezni az alperes jogelődjét, a Nemzetbiztonsági Hivatalt arra nézve, hogy mely cégek szerepelnek az általa jogszabályi felhatalmazás alapján az államtitkot, szolgálati titkot, alapvető nemzetbiztonsági érdeket érintő beszerzési eljárásokban való részvételre alkalmas, gazdasági társaságokról vezetett jegyzékben. Tájékoztatást kért arról is, hogy a jegyzékbe való bekerülés elutasításáról szóló döntés ellen az eljárási szabály vagy a gyakorlat alapján biztosított-e a jogorvoslat.

Pfv. IV.20.740/2011/3.szám

Az alperes jogelődjének főigazgatója 2010. március 5-i válasza szerint jogszabályi felhatalmazás hiányában a 143/2004.(IV.29.) Korm.rendelet alapján a jegyzéken szereplő cégekről nem áll módjában tájékoztatást adni. Emellett közölte: a jegyzékbe való bekerülés elutasításával kapcsolatos döntés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

A felperes kereseti kérelmében az alperest a cégekről általa vezetett jegyzék kiadására kérte kötelezni.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül adja ki a 143/2004. (IV.29.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó államtitkot, szolgálati titkot, illetőleg alapvető biztonsági, nemzetbiztonsági érdekeket érintő beszerzési eljárásokra való meghívására alkalmas cégek jegyzékét a felperesnek.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 21.875 forint perköltséget, amely a felperesi jogi képviselő munkadíját terhelő áfát is magában foglalja.

Az elsőfokú bíróság a 143/2004. (IV.29.) Korm. rendelet 2. § 14. pontja, 4. § (2) bekezdése, valamint a 21. § (1) bekezdése, továbbá a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. tv. (Avtv.) 2. § 4. pontja és 19. § (1) bekezdése alapján megállapította, hogy a felperes által kért adat az alperes kezelésében van. Közérdekű adatnak minősül, mivel egy állami szükséglet kielégítése során közpénz felhasználása történik.

Hivatkozott arra, hogy a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. tv. (Nbtv.) 48. § (1) bekezdés meghatározása szerint az alperes nemzetbiztonsági érdekből vagy mások jogainak védelme érdekében tagadhatja meg a közérdekű adat kiadását. Az alperes sem a kérelem elutasításakor, sem a perben nem hivatkozott arra konkrétan, hogy milyen okból tartotta szükségesnek a megtagadást, holott az Avtv. 24. § (2) bekezdése szerint a megtagadás jogszerűségét és megalapozottságát bizonyítani köteles. Utalt arra, hogy az Nbtv. 74. § a) pontja határozza meg a nemzetbiztonsági érdek fogalmát a törvény alkalmazása szempontjából.

Álláspontja szerint a felperes által kért cégek nevét tartalmazó lista nyilvánosságra kerülése a fogalom-

Pfv. IV. 20. 740/2011/3. szám

meghatározást figyelembe véve nemzetbiztonsági érdeket nem sért. Nem lehetett arra sem következtetést levonni, hogy adott cég érdekét sértheti-e az adat nyilvánossága. Az adatsorból kizárólag arra lehet következtetni, hogy a cégek nemzetbiztonsági kockázatot nem jelentenek, és alkalmasak arra, hogy bizonyos állami szükségletet kielégítsenek. A cégekkel kapcsolatos egyéb cégadatok pedig nyilvánosak. Az Alkotmány 64. § (1) bekezdése alapján jogszerűen megtagadni a közérdekű adat kiadását, csak megfelelő indokolás és megfelelő ténybeli alap esetén lehetséges. Az alperes azonban nem adta indokát a megtagadásnak, és nem merült fel olyan körülmény sem, ami a megtagadás jogszerűségét valószínűsítette, ezért a kért adat kiadására kötelezte az elsőfokú bíróság az alperest.

Az első fokú ítélet ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte.

A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 forint együttes első- és másodfokú perköltséget. A másodfokú bíróság egyetértett ez elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperes által kért adat közérdekű adat, amely kiadásának megtagadását az Avtv. 19. § (3) bekezdése és az Nbtv. 48. § (1) bekezdése nemzetbiztonsági érdekből vagy mások jogainak védelme érdekében teszi lehetővé. Utalt a Legfelsőbb Bíróság EBH 2008/1872. számú eseti döntésére, mely szerint a bíróságnak az adatkezelő magatartását abból a szempontból kell megítélnie, hogy törvényben biztosított jogait rendeltetésszerűen gyakorolta-e abban az esetben, ha az adatkezelési kötelezettség alól kivételt engednek a jogszabályok.

Nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját azonban abban a kérdésben, hogy a kért adatsorból kizárólag arra lehet következtetni: a listán szereplő cégek nemzetbiztonsági kockázatot nem jelentenek, és alkalmasak arra, hogy bizonyos állami szükségletet kielégítsenek.

A közpénzek ésszerű felhasználása átláthatóságának és széles körű nyilvános ellenőrizhetőségének megteremtése érdekében alkotott, a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. tv. 404. § (1) bekezdés h) pontjában felhatalmazást adott a Kormánynak sajátos szabályok megalkotására a nemzetbiztonsági érdeket érintő beszerzések tekintetében. Ennek alapján született az államtitkot vagy szolgálati titkot, illetőleg alapvető biztonsági, nemzetbiztonsági

Pfv.IV.20.740/2011/3.szám

érdeket érintő vagy különleges biztonsági intézkedést igénylő beszerzések sajátos szabályairól szóló 143/2004. (IV.29.) Korm. rendelet, amely a nyilvánosságot igénylő közbeszerzésekhez képest speciális szabályokat ír elő olyan beszerzésekre, amelyek államtitkot, szolgálati titkot, illetőleg alapvető biztonsági, nemzetbiztonsági érdeket érintenek, illetve különleges biztonsági intézkedést igényelnek. A felperes által kiadni kért lista nem egyszerűen bizonyos állami szükségletek kielégítésére alkalmas cégek felsorolását jelenti, hanem az államtitkot, szolgálati titkot, illetve alapvető biztonsági, nemzetbiztonsági érdeket érintő beszerzési eljárásokra való utalásból következően a cégek nevéből is megismerhető működési körök alapján következtetni lehet a beszerzések tárgyára, közvetve pedig az alperes tevékenységére. Ezért alappal feltételezhető, hogy a sajátos feladatokra alkalmas cégek jegyzékének a megismerése a nemzetbiztonság sérelmével járna. Erre tekintettel azt állapította meg a másodfokú bíróság, hogy az alperes a két adatsor kiadásának megtagadásakor az Nbtv. 48. § (1) bekezdésében biztosított jogait rendeltetésszerűen gyakorolta, ezért a keresetet elutasította.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A felperes szerint az alperes nem valószínűsítette, hogy az Nbtv. 74. § a) pontjában meghatározott nemzetbiztonsági érdek fogalmának melyik eleme alapján és milyen szempontok mérlegelése alapján döntött a kérelem megtagadásáról. Ezért a felperes szerint az alperes nem tett eleget az Avtv. által támasztott követelménynek, illetve a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének (EBH 2008/1872.).

Az elsőfokú bíróság helytálló következtetést vont le, amikor megállapította, hogy a listán szereplő cégek nevének megismerése nem jelenthet nemzetbiztonsági kockázatot. Ezzel szemben a másodfokú bíróság érdemi indokolás nélkül jutott arra a megállapításra, hogy a cégek nevének és a sajátos feladatra történő alkalmasságuknak megismerése alappal feltételezhetően nemzetbiztonsági kockázattal járna. A jogerős ítélet többszörös feltételezésen alapult, feltételezését nem vetette össze az Nbtv. 74. § a) pontjával és figyelmen kívül hagyta az Avtv. 21. § (2) bekezdésében foglalt alperesi kötelezettséget.

Hivatkozott arra is a felperes, hogy a katonai beszerzések

Pfv.IV.20.740/2011/3.szám

során a „NATO beszállításra alkalmas”-nak minősített cégek listája nyilvános adat.

Az igényelt jegyzéket az alperes csak kezeli, de az alapján nem kizárólag „nemzetbiztonsági érdek” alapján végzett beszerzések folynak, e kormányrendelet hatálya alá tartozó beszerzést kell lefolytatni az Országos Atomenergia Hivatalnak is. Így nem felel meg a valóságnak a másodfokú ítélet feltételes módban tett megállapítása, miszerint a lista megismerője nemzetbiztonsági érdeket sérthet.

Mivel a nemzetbiztonsági szolgálatok működéséről sem minden adat sért eleve nemzetbiztonsági érdeket, ezért kiemelt jelentősége van annak, hogy a perbeli esetben rendeltetésszerűen gyakorolta-e az alperes az Nbtv. 48. § (1) bekezdésében foglalt jogait. Ezt az alperesnek kellett volna igazolnia, azonban erre nézve még csak kísérletet sem tett.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

Az Avtv. 21. § (2) bekezdése szerint a közérdekű adat kiadásának megtagadása jogszerűségét és megalapozottságát az adatkezelőnek kell bizonyítania.

Az Avtv.19. § (1) bekezdése alapján az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy (a továbbiakban együtt: szerv) a feladatkörébe tartozó ügyekben - így különösen az állami és önkormányzati költségvetésre és annak végrehajtására, az állami és önkormányzati vagyon kezelésére, a közpénzek felhasználására és az erre kötött szerződésekre, a piaci szereplők, a magánszervezetek és -személyek részére különleges vagy kizárólagos jogok biztosítására vonatkozóan - köteles elősegíteni és biztosítani a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását.

Az Avtv. 19. § (3) bekezdés b) pontja értelmében az (1) bekezdésben említetteknek lehetővé kell tenniük, hogy a kezelésükben lévő közérdekű adatot bárki megismerhesse, kivéve, ha az adatot törvény alapján - egyebek mellett - az arra jogosult szerv állam- vagy szolgálati titokká nyilvánította, illetve ha az nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség alapján minősített adat, továbbá, ha a közérdekű adatok nyilvánosságához való jogot - az adatfajták meghatározásával - törvény nemzetbiztonsági érdekből korlátozza.

Pfv. IV.20.740/2011/3.szám

Az Nbtv. 48. § (1) bekezdése kimondja, hogy a nemzetbiztonsági szolgálatok által kezelt adatokról és a 46. §-ban meghatározott adattovábbítási nyilvántartásból az érintett kérelmére történő tájékoztatást, a személyes adatainak törlését, valamint a nemzetbiztonsági szolgálat által kezelt közérdekű adat megismerésére irányuló kérelmet a nemzetbiztonsági szolgálat főigazgatója, nemzetbiztonsági érdekből vagy mások jogainak védelme érdekében megtagadhatja.

Ez a jogszabályi rendelkezés tehát azt jelenti, hogy az adatkezelő diszkrecionális jogkörébe tartozik annak megítélése, hogy a közérdekű adat erre irányuló kérelem esetén a kérelmezőnek kiadható-e vagy sem.

A 143/2004. (IV. 29.) Korm. rendeletből kitűnően a felperes által igényelt jegyzék azon cégek jegyzéke, amelyek nemzetbiztonsági kockázatot nem jelentenek, és ekként alkalmasak arra, hogy állami szervek beszerzési eljárásaiban részt vegyenek. Amennyiben ezek a cégek egy beszerzési eljárást megnyernek, a szerződéskötést követően a teljesítésük után közpénzből részesülnek.

Mindezek alapján nem vitásan megállapítható, hogy közérdekű adatról van szó, amely az alperes kezelésében áll.

A hivatkozott EBH 2008/1872. számú döntés szerint abban az esetben, ha a közérdekű adatot kezelő szerv vezetőjének diszkrecionális jogkörébe tartozó döntés az, hogy a kért közérdekű adatot kiadja-e vagy sem az igénylőnek, azt kell vizsgálni, hogy a jogkörét rendeltetésszerűen gyakorolta-e.

A jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a fenti rendelkezések alapján megállapítható: az alperes vezetője rendeltetésszerűen gyakorolta jogszabályban biztosított jogkörét, amikor megtagadta azon cégek listájának kiadását, amelyek nemzetbiztonsági érdekeket érintő beszerzések lebonyolításában részt vehetnek. Helyesen mutatott rá a másodfokú bíróság, hogy nem pusztán állami szükségletek céljából lebonyolított beszerzésekről van szó, hanem a jogszabály szövegéből kitűnően államtitkot, szolgálati titkot, biztonsági illetve nemzetbiztonsági érdekeket érintő beszerzésekről.

Annak megítélése, hogy a kért adatok megismerhetők-e, az alperes vezetőjének mérlegelési jogkörébe tartozik. A fentiek tükrében - az adatok jellegéből következően - nem állítható az, hogy az alperes rendeltetésellenesen

Pfv. IV. 20. 740/2011/3. szám

gyakorolta mérlegelési jogkörét, amikor a felperes kérelmét elutasította.

A jogerős ítélet az adatok jellegének értékelésével jogszabálysértés nélkül utasította el a felperes keresetét.

Az alperes vezetőjének mérlegelése a perben - amennyiben az nem ütközik a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményébe - nem bírálható felül.

A fentiekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban perköltsége nem merült fel, ezért arról rendelkezni nem kellett.

Az eljárás illetékmentes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdésének o) pontja alapján.

Budapest, 2011. június 22.

Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, Böszörményiné dr. Kovács Katalin sk. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna sk. bíró

Vné

A kiadmány hitelül:

Nai
tisztviselő

